Motion

1979/80:375

av Larz Johansson och Kerstin Göthberg om anställningen av lärare

Enligt skolförordningen anställs lärare i grundskolan och gymnasieskolan som ordinarie, extra ordinarie eller extra lärare.

I princip anställs alla behöriga lärare som ordinarie eller extra ordinarie med tjänstgöring t. v.

Enligt nu gällande förordning skall en viss andel av det totala tjänsteunderlaget besättas med ordinarie lärare. För klasslärare på grundskolans låg- och mellanstadium bör t. ex. omkring 85 % av det totala tjänsteunderlaget besättas med ordinarie lärare.

Dessa dubbla anställningsformer medför att en redan behörig lärare som sökt och erhållit anställning som extra eller extra ordinarie lärare efter en tid på nytt måste söka "sin" tjänst för att få en ordinarie anställning. Perioder för ledigkungörande av ordinarie lärartjänster samordnas för hela landet genom skolöverstyrelsens försorg.

Inför varje sådan ledigkungörandeperiod måste varje skolstyrelse i hela landet för varje lärarkategori bedöma det aktuella utrymmet för ordinarie tjänster. Efter långa överläggningar i kommunerna mellan skolledare och företrädare för fackliga organisationer görs så småningom en framställning till länsskolnämnden med begäran om att få ledigkungöra ett antal ordinarie tjänster. Efter länsskolnämndens prövning och bedömning får skolstyrelsen senare insända annonsmanus till skolöverstyrelsen som samordnar annonseringen för hela landet.

Nu uppstår en febril aktivitet då flera tusen lärare under några få veckor skall iordningställa ansökningshandlingar för att på nytt söka den tjänst man redan innehar. Samtliga sökande skall bl. a. redovisa mycket detaljerade tjänstgöringsbetyg från samtliga sina anställningar. Utskrift av tjänstgöringsbetyg utgör en mycket tung del i skolkontorens arbete under denna period.

Efter att ansökningarna inkommit följer en lång och intensiv period då alla handlingar skall meritvärderas antingen på skolkanslierna (för lärare 1-4) eller på skolöverstyrelsen (för övriga lärare). Efter meritvärdering och utskrift av alla handlingar, MBL-förhandlingar och andra arbetskrävande förberedelser är det slutligen dags för de förtroendevalda skolstyrelseledamöterna att behandla ärendet. Behandlingar i skolstyrelsen gäller dock inte tillsättning utan ett förord som sedan skall sändas till länsskolnämnden för slutgiltigt beslut.

Eftersom samtliga sökande har besvärsrätt översänds som regel också såväl skolstyrelsens beslut som meritsammanställningar till dessa. Länsskol-

nämnderna över hela landet får därefter en mycket besvärlig samordningsomgång innan man slutgiltigt kan tillsätta tjänsterna, vilket som regel sker i plenum, med alla handlingar som hör till en sådan behandling.

Innan läraren sedan slutgiltigt kan få sitt förordnande som ordinarie lärare måste han/hon också besöka en läkare för att erhålla ett nytt friskintyg. Härefter följer anslag i Post och Inrikes Tidningar med nya möjligheter för medsökande att besvära sig mot beslutet.

Slutresultatet har under senare år visat att det som regel i 9 av 10 sådana tillsättningar är fråga om extra ordinarie lärare som söker och blir ordinarie lärare vid samma skolenhet vid vilken man tidigare tjänstgjort som extra ordinarie lärare.

Slutsatsen blir alltså samma lärare, samma skola, samma tjänst, samma lön, samma anställningstrygghet (LAS gäller alla).

Arbetsinsatsen och kostnaderna för samhället har dock varit betydande.

I en tid då skolan av många anses ha knappa resurser och då vi försöker begränsa byråkrati och offentliga utgifter måste det finnas mer angelägna uppgifter att bearbeta för skolledare, skoladministratörer, förtroendevalda och fackliga företrädare på lokal, regional och central nivå än att ägna sig åt att varje år på nytt anställa lärare som redan har en anställning med full anställningstrygghet.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställer vi

att riksdagen hos regeringen begär en snar översyn av anställningsförfarandet för lärare inom grundskolan och gymnasieskolan.

Stockholm den 17 januari 1980

LARZ JOHANSSON (c) KERSTIN GÖTHBERG (c)